

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 231/08-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť J. P. a M. P., T., zastúpených advokátkou JUDr. K. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00 p o r u š i l základné právo J. P. a M. P., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 50/00 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. P. a M. P. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie každému v sume po 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré j e Okresný súd Trnava p o v i n n ý im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. P. a M. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 327,30 € (slovom tristo dvadsať sedem eur a tridsať centov), ktorú je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť na účet ich právnej zástupkyne JUDr. K. Š., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 27. mája 2008 č. k. II. ÚS 231/08-10 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. P. a M. P., T. (ďalej aj „sťažovateľ“ a „sťažovateľka“, a spolu „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: „B. so sídlom v T., ... podalo dňa 11. 05. 2000 ako navrhovateľ návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy vo výške 6.833,- Sk s príslušenstvom proti sťažovateľom...“.

Sťažovatelia ďalej popísali chronológiu úkonov súdu v danej veci a poukázali na to, že podľa ich presvedčenia v napadnutom konaní dochádzalo a dochádza k zbytočným prietahom. Vo svojej sťažnosti uviedli: *„Čo sa týka samotnej podstaty vzniku zbytočných prietáhov v tomto konaní, s konečnou platnosťou o nich rozhodne Ústavný súd, domnievame sa však, že prietahy vznikli a ďalej trvajú v dôsledku postupu súdu v tejto veci.“*

Okresný súd vo veci v dlhších časových úsekoch buď vôbec nekonal alebo aj keď konal, tak vykonával úkony len z dôvodu, aby v predmetnej veci vôbec nejaké úkony vykázal. Aktuálne je možné konštatovať, že vo veci nebolo vytyčené žiadne pojednávanie viac ako 3 roky.

Sťažovatelia sa sťažnosťou zo dňa 21. 12. 2005 sťažovali na prietahy v konaní. ...

V tejto súvislosti si sťažovatelia dovoľujú pripomenúť, že ospravedlňovanie zo strany vedenia Okresného súdu v Trnave a napokon aj Krajského súdu v Trnave, že pridelenie niekoľko desiatok už začatých konaní novej sudkyňi bolo príčinou nekonania zo strany súdu neobstojí, pretože podľa našich informácií na občianskoprávnom úseku je už viac rokov dostatočný počet sudcov, títo majú pomerne nízky nápad vecí, v ostatných rokoch má každý sudca prideleného vyššieho súdneho úradníka. Príčinou neuspokojivého stavu vo vybavovaní agendy na občianskoprávnom úseku je zrejme nedostatočná kontrola sudcov zo strany vedenia Okresného súdu v Trnave, čo sa zrejme prejavuje aj v podaniach iných sťažovateľov na prieťahy v konaní. Taktiež tvrdenie Krajského súdu v Trnave, že od augusta 2005 sa vo veci koná plynule sa nezakladá na pravde, a to s poukazom na tú skutočnosť, že Okresný súd v Trnave o danej veci do dnešného dňa nielen že nerozhodol, ale ani v danej veci nevykonal žiadny úkon. ...

V spore, ktorý je predmetom konania na Okresnom súde v Trnave (týka sa úhrad za plnenia poskytované s užívaním družstevného bytu), ide o sumu vo výške 6.883,-Sk s prisl.. Tento spor možno hodnotiť ako nie veľmi náročný spor, skutkovo a právne vôbec nie zložitý, čo však možno tvrdiť iba za predpokladu, že sudca si náležite plní svoje povinnosti ktoré mu vyplývajú zo zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Sťažovatelia sa domnievajú, že v danej veci sa jedná o zavinené prieťahy v konaní zapríčinené chýbajúcou kontrolnou činnosťou zo strany vedenia Okresného súdu na zabezpečenie plynulosti vo vybavovaní súdnej agendy. ...

Právna neistota ohľadom konania, ktoré za viac ako sedem rokov nie je stále ukončené, sa dá odstrániť jedine právoplatným rozhodnutím súdu. Aj napriek tomu, že sťažovatelia nie sú v predmetnej veci navrhovateľmi, právoplatné rozhodnutie uvedeného sporu im bráni, aby mohlo dôjsť k uskutočneniu prevodu 3-izbového družstevného bytu, ktorý užívajú. Ostatní užívatelia bytov (teraz už vlastníci) v dome, v ktorom sa byt nachádza, už majú prevody bytov do ich vlastníctva viac rokov zrealizované. ...

Sťažovatelia žiadajú aj primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, a to každému vo výške 100.000,- Sk...

Túto svoju žiadosť odôvodňujú ujmou, ktorá im vznikla v dôsledku konania, ktoré svojim postupom vytvorili sťažovateľom právnu neistotu a dôsledky, ktoré vznikajú tým, že sťažovatelia stále nemajú možnosť, aby bol byt, ktorý dlhé roky užívajú; prevedený do ich

vlastníctva, pričom zastávajú názor, že nárok navrhovateľa voči sťažovateľom nie je dôvodný. Nemožnosť odkúpenia bytu (a teda prevod vlastníckeho práva k predmetnému bytu na sťažovateľov) má za následok, že sťažovatelia sú neprimerane dlho v neistote, čo sa týka ich bytovej otázky. Až do skončenia uvedeného sporu totiž nebudú mať istotu, že nimi obývaný byt budú môcť nadobudnúť do vlastníctva. Opätovne podotýkame, že dôvodom tejto právnej neistoty je spor takmer nepatrnej hodnoty.

Sťažovatelia sa domnievajú, že intenzita porušenia namietaného práva spôsobená tak dlhodobými prietahmi v nečinnosti súdu sa prakticky rovná odmietaniu spravodlivosti. ...

Na základe vyššie uvedených dôvodov sa sťažovatelia domnievajú, že v označenom konaní došlo k porušeniu ich práv podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, preto navrhujú, aby Ústavný súd vydal nasledovné rozhodnutie:

Základné právo J. P. a M. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/2000 bolo porušené.

Okresnému súdu v Trnave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/2000 konal bez zbytočných prietahov.

J. P. a M. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie každému vo výške 100.000,- Sk (...), ktoré im je Okresný súd v Trnave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Trnava je povinný uhradiť J. P. a M. P. trovy právneho zastúpenia (...) na účet ich právneho zástupcu spoločnosti I., s. r. o., zast. JUDr. K. Š., konateľkou a advokátkou...“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. P. L., listom z 25. marca 2009 sp. zn. 1SprV/291/08, a právna kancelária zastupujúca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 16. apríla 2009.

2.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„... Z prehľadu úkonov súdu vyplýva, že prietahy v konaní boli spôsobené jednak skutkovou náročnosťou celej veci, jednak tým, že vec bola dlhšiu dobu na odvolacom súde a čiastočne aj tým, že zákonný sudca vo veci nevykonal efektívne a sústredené procesné úkony na zabezpečenie plynulosti konania. ...oznamujem Vám, že súhlasím s tým, aby sa vo veci upustilo od ústneho pojednania.“

2.2 Právna kancelária zastupujúca sťažovateľov vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedla najmä, že:

„Na základe Vašej výzvy zo dňa 31. 3. 2009, doručenej do našej advokátskej kancelárie I., s. r. o. dňa 6. 4. 2009, vo veci sťažnosti I. J. P., ... II. M. P., ... obaja trvale bytom T. ... pre namietané porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod spis. zn. 7C/50/00, si Vám týmto dovoľujeme vyjadriť náš súhlas s tým, aby bola vec prejednaná v zmysle § 30 ods. 1 a 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov bez nariadenia pojednávania.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 50/00:

Dňa 11. mája 2000 podalo B. T. (ďalej len „navrhovateľ“) Okresnému súdu Trnava návrh proti M. P. a J. P. na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 6 833 Sk s príslušenstvom.

Dňa 16. mája 2000 súd vydal platobný rozkaz na zaplatenie 6 833 Sk s príslušenstvom.

Dňa 29. mája 2000 sťažovatelia podali odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 9. augusta 2000 súd vyzval navrhovateľa, aby sa písomne vyjadril k odporu.

Dňa 15. augusta 2000 sa navrhovateľ vyjadril k odporu.

Dňa 13. septembra 2000 súd nariadil termín pojednávania na 20. október 2000.

Dňa 20. októbra 2000 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. december 2000.

Dňa 8. decembra 2000 sa navrhovateľ vyjadril písomne k predmetnej veci.

Dňa 19. decembra 2000 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. február 2001.

Dňa 26. februára 2001 sa sťažovatelia vyjadrili písomne k predmetnej veci.

Dňa 27. februára 2001 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že navrhovateľ do 14 dní oznámi súdu, akým spôsobom boli vybavené reklamácie zo strany sťažovateľov.

Dňa 7. marca 2001 navrhovateľ predložil súdu listiny.

Dňa 21. marca 2001 súd vyzval navrhovateľa, aby predložil doklad aj o tom, akým spôsobom boli odpovede na reklamácie sťažovateľom doručené.

Dňa 28. marca 2001 navrhovateľ odpovedal na výzvu súdu.

Dňa 22. júna 2001 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že do konania budú pribraní znalci.

Dňa 24. júla 2001 sťažovatelia doplnili svoje vyjadrenie k odporu.

Dňa 12. septembra 2001 súd uznesením č. k. 7 C 50/00-73 ustanovil vo veci znalca Ing. E. K. a sťažovateľom uložil zložiť preddavok na znalečné.

Dňa 24. septembra 2001 sťažovatelia požiadali súd o odpustenie povinnosti zložiť uvedený preddavok.

Dňa 18. októbra 2001 súd vyzval sťažovateľov, aby zaslali súdu doklady o svojich rodinných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 26. októbra 2001 sťažovatelia zaslali súdu požadované doklady.

Dňa 23. januára 2002 súd vyzval znalca, aby prevzal predmetný spis na účely znaleckého dokazovania. V rovnaký deň uznesením č. k. 7 C 50/00-80 oslobodil sťažovateľov od platenia súdnych poplatkov celkom.

Dňa 25. júna 2002 bol súdu doručený znalecký posudok.

Dňa 18. júla 2002 súd nariadil termín pojednávania na 27. august 2002.

Dňa 21. augusta 2002 sa navrhovateľ vyjadril k znaleckému posudku.

Dňa 27. augusta 2002 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že znalec sa vyjadrí k námietkam účastníkov konania.

Dňa 24. septembra 2002 súd vyzval znalca, aby sa vyjadril k námietkam účastníkov konania.

Dňa 22. októbra 2002 znalec odpovedal na výzvu.

Dňa 15. januára 2003 súd vyzval sťažovateľov, aby sa písomne vyjadrili k vyjadreniu znalca.

Dňa 6. februára 2003 sťažovatelia odpovedali na výzvu.

Dňa 19. februára 2003 súd nariadil vypočutie znalca dožiadaním na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom.

Dňa 4. apríla 2003 Okresný súd Nové Mesto nad Váhom nariadil termín vypočutia na 28. apríl 2003.

Dňa 28. apríla 2003 sa výsluch odložil na 16. máj 2003.

Dňa 16. mája 2003 sa uskutočnil výsluch znalca.

Dňa 28. mája 2003 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 10. júna 2003 súd nariadil termín pojednávania na 17. júl 2003.

Dňa 17. júla 2003 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie a bol vyhlásený rozsudok č. k. 7 C 50/00-125, na základe ktorého súd návrh zamietol.

Dňa 14. augusta 2003 podal navrhovateľ proti uvedenému rozsudku odvolanie.

Dňa 20. augusta 2003 aj sťažovatelia podali odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 3. septembra 2003 súd vyzval účastníkov konania, aby sa písomne vyjadrili k podaným odvolaniam.

Dňa 17. septembra 2003 sa navrhovateľ vyjadril k odvolaniu sťažovateľov.

Dňa 25. septembra 2003 sa sťažovatelia písomne vyjadrili k odvolaniu navrhovateľa.

Dňa 3. októbra 2003 bol spis predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaniach.

Dňa 31. marca 2004 krajský súd uznesením č. k. 11 Co 253/03-205 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 17. mája 2004 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 9. augusta 2005 sťažovateľ vyzval súd na odstránenie prietáhov v konaní.

Dňa 11. augusta 2005 súd vylúčil na samostatné konanie vzájomný návrh sťažovateľov.

Dňa 17. augusta 2005 súd vyzval navrhovateľa, aby presne špecifikoval žalovanú sumu.

Dňa 5. septembra 2005 navrhovateľ predložil svoje podanie súdu, ku ktorému pripojil aj dôkazný materiál.

Dňa 24. januára 2006 súd nariadil vo veci termín pojednávania na 6. marec 2006.

Dňa 7. februára 2006 navrhovateľ zaslal súdu ďalšie písomnosti.

Dňa 6. marca 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. máj 2006.

Dňa 3. mája 2006 súd vyzval navrhovateľa na doplatenie súdneho poplatku.

Dňa 4. mája 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie a bol vyhlásený rozsudok č. k. 7 C 50/00-299, ktorým súd konanie sčasti zastavil a sčasti zamietol.

Dňa 18. mája 2006 navrhovateľ zaplatil požadovaný súdny poplatok.

Dňa 19. júna 2006 navrhovateľ podal proti rozsudku č. k. 7 C 50/00-299 odvolanie.

Dňa 19. júla 2006 bol spis predložený krajskému súdu.

Dňa 4. augusta 2006 navrhovateľ zaslal súdu odôvodnenie svojho odvolania.

Dňa 26. októbra 2006 odvolací súd vyzval sťažovateľov, aby sa vyjadrili k odvolaniu.

Dňa 7. novembra 2006 sa sťažovatelia vyjadrili k predmetnému odvolaniu.

Dňa 15. januára 2007 bol spis vrátený okresnému súdu z dôvodu procesných chýb v prvostupňovom konaní.

Dňa 16. januára 2007 okresný súd vydal opravné uznesenie č. k. 7 C 50/00-326.

Dňa 26. apríla 2007 bol spis opätovne predložený krajskému súdu.

Dňa 22. júla 2008 krajský súd vyzval navrhovateľa, aby sa vyjadril k veci.

Dňa 28. júla 2008 navrhovateľ reagoval na výzvu krajského súdu.

Dňa 14. októbra 2008 odvolací súd uznesením č. k. 11 Co 113/07-350 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 5. novembra 2008 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. decembra 2008 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. február 2009.

Dňa 5. februára 2009 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 24. marec 2009.

Dňa 25. februára 2009 navrhovateľ predložil súdu požadované listiny.

Dňa 24. marca 2009 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu „*oboznámenia sa s prednesmi účastníkov konania*“.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „*o zaplatenie 6 833 Sk s prísl.*“ vedenom okresným súdom pod sp. zn. 7 C 50/00 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľov ako odporcov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Vec z právneho hľadiska nemožno považovať za zložitú, veď v podstate ide o bežný žalobný návrh na zaplatenie nedoplatkov na zálohových platbách za užívanie bytu; a pomocou znalca (ktorý potreboval na vypracovanie znaleckého posudku päť mesiacov) ani po skutkovej stránke nebola vec zložitá.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietáhom. Sťažovatelia neprispeli svojím správaním k prietáhom v konaní, aktívne sa dožadovali pokračovania v konaní aj podaním sťažnosti na prietáhy v konaní.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol v danej veci krátkodobo opakovane nečinný (napr. od 26. októbra 2001 do 23. januára 2002 a od 5. septembra 2005 do 24. januára 2006), ale aj dlhodobo nečinný, a to konkrétne od 17. mája 2004 do 11. augusta 2005 (pätnásť mesiacov), a okrem toho jeho postup bol neefektívny v období od 19. júla 2006 do 26. apríla 2007, keď musel byť spis vrátený z krajského súdu „*bez rozhodnutia o odvolaní*“

okresnému súdu z dôvodu procesných chýb v prvostupňovom konaní. Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu už aj v kontexte takmer deväť rokov trvajúceho napadnutého konania netolerovateľné. Vzhľadom na uvedenú konkretizovanú nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené zložitou vecou ani správaním účastníkov konania, ale v dôsledku postupu okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému vo výške 100 000 Sk, teda po 3 319,39 €, pretože *„ujmou, ktorá im vznikla v dôsledku konania, ktoré svojim postupom vytvorili sťažovateľom právnu neistotu a dôsledky, ktoré vznikajú tým, že sťažovatelia stále nemajú možnosť, aby bol byt, ktorý dlhé roky užívajú; prevedený do ich vlastníctva, pričom zastávajú názor, že nárok navrhovateľa voči sťažovateľom nie je dôvodný“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, ako aj vzhľadom na význam konania pre sťažovateľov (nemožnosť previesť užívaný byt do svojho vlastníctva, tak ako to bolo umožnené ostatným užívateľom) považuje za primerané vo výške každému po 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo 4. októbra 2007 a spísanie sťažnosti zo 17. októbra 2007. Za dva úkony vykonané v roku 2007 patrí odmena v sume dvakrát po 98,59 €, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu 197,18 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 157,74 € v prípade jedného sťažovateľa. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (2 x 5,91 € v roku 2007) v prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkove sumu 327,30 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2009